

Warszawa, dnia 2 lipca 2020 r.

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

Al. J. Ch. Szucha 12a

00 – 918 Warszawa

Wnioskodawca:Związek Zawodowy Funkcjonariuszy oraz
Pracowników Straży Miejskich i Gminnych**reprezentowany przez:**

r. pr. dr Tomasza Zalasińskiego,

Kancelaria Domański Zakrzewski Palinka sp.k.

Rondo ONZ 1

00 – 124 Warszawa

Sygn. K 20/19

PISMO PROCESOWE WNIOSKODAWCY**- odniesienie się do uwag sformułowanych w stanowisku Prokuratora Generalnego**

W imieniu Wnioskodawcy, działając na podstawie pełnomocnictwa znajdującego się w aktach sprawy o sygn. K 20/19 – w związku z przedstawieniem przez Prokuratora Generalnego pismem z dnia 2 czerwca 2020 r. stanowiska w sprawie wniosku Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych – po analizie tego stanowiska **w całości podtrzymuję dotychczasowe zarzuty oraz tezy zawarte we wniosku o kontrolę konstytucyjności prawa z dnia 6 listopada 2018 r. (dalej: „Wniosek”)**.

W odniesieniu do tez zawartych we wskazanym wyżej stanowisku, w imieniu Wnioskodawcy, przedstawiam poniższe uwagi polemiczne.

I. Stanowisko Prokuratora Generalnego

Prokurator Generalny w stanowisku z dnia 2 czerwca 2020 r. (dalej: „**Stanowisko**”) wnosi o umorzenie postępowania w oparciu o art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U.2019.2393 t.j. z dnia 2019.12.12, dalej: „**ustawa o TK**”) ze względu na niedopuszczalność i zbędność wydania wyroku.

Uzasadniając powyższy wniosek, Prokurator Generalny rozpoczyna od wskazania na zarzut formalny, iż Wnioskodawca we Wniosku „*nie odniósł się do wypracowanych w tym orzecznictwie [tj. orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego – przyp. T.Z.] kryteriów pozwalających na odróżnienie pominięcia od zaniechania ustawodawczego i nie uprawdopodobnił konstytucyjnej konieczności uwzględnienia przez kwestionowaną regulację pracy strażników straży gminnych*”¹.

Prokurator Generalny w dalszym toku wskazuje, iż Wnioskodawca powołując art. 2 Konstytucji jako wzorzec kontroli konstytucyjności „*nie przedstawił tego wzorca kontroli, nie określił na czym – jego zdaniem – polega niezgodność zaskarżonych przepisów z tym wzorcem ani nie wskazał argumentów lub dowodów na poparcie zarzutu niekonstytucyjności*”². Odniesienia Wnioskodawcy we Wniosku do zasady sprawiedliwości społecznej oraz zaufania obywatela do państwa zostały uznane przez Prokuratora Generalnego za „*lakoniczne wzmianki*”³, które nie spełniają wymogów formalnych określonych w art. 47 ust. 2 pkt 2, 3 i 4 ustawy o TK, a więc – zdaniem Prokuratora Generalnego – w kontekście art. 2 Konstytucji Wnioskodawca nie przywołał w prawidłowy sposób treści wzorców kontroli wraz z ich wykładnią, nie określił problemu konstytucyjnego i zarzutu niekonstytucyjności, a także nie wskazał argumentów lub dowodów na poparcie zarzutu niekonstytucyjności.

Podobne zarzuty dotyczą pozostałych wzorców kontroli konstytucyjności podniesionych przez Wnioskodawcę we Wniosku. W odniesieniu do zarzutu naruszenia zakazu dyskryminacji (art. 32 ust. 2 Konstytucji) Prokurator Generalny stwierdził, iż „*Wnioskodawca nie przedstawił odrębnej argumentacji na poparcie zarzutu naruszenia konstytucyjnego zakazu dyskryminacji*”⁴, co prowadzi go do konkluzji, że Wniosek nie spełnia wymogu z art. 47 ust. 2 pkt 4 ustawy o TK, tj. przedstawienia argumentów na poparcie zarzutu niekonstytucyjności.

Także podniesiony przez Wnioskodawcę zarzut naruszenia zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji) jest w opinii Prokuratora Generalnego obarczony brakiem uniemożliwiającym Trybunałowi Konstytucyjnemu jego merytoryczne rozpoznanie. Choć Prokurator Generalny zauważył zawarte we Wniosku rozbudowane porównanie kompetencji strażników straży gminnych oraz funkcjonariuszy Policji i straży ochrony kolei, to mimo tego uznał iż „*Wnioskodawca nie dokonał analizy całokształtu regulacji określających status prawny podmiotów, które uznał za podobne i nie odniósł się do występujących pomiędzy nimi różnic, nie podjął też próby rozważenia tego, czy pomimo występujących odmienności podmioty należące do porównywanych grup można uznać za podobne w rozumieniu art. 32 ust. 1 Konstytucji*”⁵. Prokurator przywołał Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lipca

¹ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 9-10.

² Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 10.

³ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 10.

⁴ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 12.

⁵ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 17.

2016 r., sygn. Tw 9/16, w którym to omówiono nadania biegu wnioskowi Związku Zawodowego Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych i w którym Trybunał wskazał na różnice pomiędzy strażnikami straży gminnych oraz funkcjonariuszami Policji⁶. W toku wyводу Prokurator Generalny zwrócił uwagę na różnice pomiędzy strażnikami straży gminnej a funkcjonariuszami straży ochrony kolei⁷. W konkluzji, w Stanowisku Prokuratora Generalnego stwierdzono, iż Wnioskodawca nie wykazał wystarczająco podobieństwa pomiędzy wymienionymi klasami podmiotów i jednocześnie nie odniósł się w wystraszający sposób do różnic między tymi podmiotami, co więcej, wedle Prokuratora Generalnego, Wnioskodawca nie wskazał kryterium różnicującego podmioty oraz nie przeprowadził testu równości. To, zdaniem Prokuratora Generalnego, prowadzi do niemożliwości merytorycznego rozpoznania wniosku, w związku z niewypełnieniem wymogu wynikającego z art. 47 ust. 2 pkt 4 ustawy o TK.

Ostatnią kwestią poruszoną w Stanowisku Prokuratora Generalnego jest niemożność rozpoznania merytorycznego zarzutu naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji). Powodem tego jest fakt, iż uzasadnienie Wnioskodawcy, zdaniem Prokuratora Generalnego, „nie tylko nie zawiera argumentów lub dowodów na poparcie zarzutu niekonstytucyjności, ale nawet nie pozwala na jednoznaczne ustalenie, na czym – według Wnioskodawcy – polega niezgodność kwestionowanej regulacji z powołanym wzorcem kontroli. Analizując treść wniosku, nie można bowiem rozstrzygnąć, czy zastrzeżenia Wnioskodawcy dotyczą naruszenia istoty prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego (...) czy niezachowania zasad konstytucyjnych przy ustawowym określaniu zakresu i formy realizacji tego prawa”⁸. W związku z tym, konkluzją Prokuratora Generalnego jest niemożność rozpatrzenia tego zarzutu w związku z niespełnieniem art. 47 ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy o TK.

II. Odniesienie się do uwag Prokuratora Generalnego

Nie sposób zgodzić się z tezami przedstawionymi w Stanowisku Prokuratora Generalnego. Ocena prawna Prokuratora Generalnego skłania do polemiki, której podstawowe tezy wraz z uzasadnieniem przedstawione zostaną poniżej.

1. Pominięcie ustawodawcze

Zarzut braku wystarczającego uprawdopodobnienia występowania w niniejszej sprawie pominięcia ustawodawczego oraz nieuwzględnienia kryteriów wypracowanych przez Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie przez Wnioskodawcę jest nietrafny.

Wnioskodawca w swoim Wniosku poświęcił temu zagadnieniu wiele uwagi⁹, opisując szczegółowo konstrukcję pominięcia prawodawczego poprzez odwołanie zarówno do doktryny prawa konstytucyjnego, jak i do dorobku orzeczniczego Trybunału Konstytucyjnego – we Wniosku przytoczono 5 wyroków Trybunału, które wprost opisywały kryteria oceny regulacji jako pominięcia

⁶ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 17-18.

⁷ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 18.

⁸ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 24.

⁹ Wniosek, s. 5 i 6.

ustawodawczego oraz wskazywały zakres kognicji Trybunału jako nieobejmujący zaniechań prawodawczych – w przeciwieństwie do opisanych wcześniej pominięć. Jednemu z nich, Wyrokowi z dnia 3 marca 2015 roku o sygnaturze akt K 39/13, Wnioskodawca poświęcił szczególną uwagę wskazując, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją analogiczną, zarówno z perspektywy faktycznej, jak i prawnej, gdyż „[o]kreślona grupa zawodowa – funkcjonariusze i pracownicy straży gminnych – została w sposób dyskryminujący pominięta w regulacji przyznającej szczególną ochronę emerytalną grupom zawodowym, wykonującym zadania publiczne o szczególnym charakterze, którym towarzyszy podobne ryzyko oraz ograniczenia konstytucyjnych praw podmiotowych osób wykonujących te prace”¹⁰. Wnioskodawca wskazał w tym miejscu pominięcie prawodawcze podmiotowe, które wielokrotnie było przedmiotem wyroku Trybunału¹¹, a które sam Trybunał określa jako „związane na ogół z niezapewnieniem właściwej realizacji konstytucyjnych wolności lub praw przysługujących danej kategorii podmiotów. Największa grupa wyroków w sprawie pominięcia ustawodawczego dotyczy bowiem właśnie nieprzyznania pewnych praw określonej kategorii podmiotów”¹². Co więcej, taką konstrukcję wzorców kontroli z zastosowaniem konstrukcji pominięcia prawodawczego dopuścił sam Trybunał w Postanowieniu z dnia 7 lipca 2016 r. sygn. akt Tw 9/16, które, jak wspomniano wyżej, było skutkiem złożenia przez Związek Zawodowy Funkcjonariuszy oraz Pracowników Straży Miejskich i Gminnych wniosku o hierarchiczną kontrolę zgodności norm o analogicznym zakresie zaskarżenia jak w omawianym Wniosku. W rozstrzygnięciu tym Trybunał stwierdził wyraźnie, że „w kontekście zarzutów pominięcia strażników gminnych w systemie emerytur pomostowych jedynie norma wywiedziona z art. 13 w zw. z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych - rozpatrywanych samoistnie bądź w zw. z art. 3 ust. 3 i załącznikiem nr 2 ustawy - może być przedmiotem kontroli Trybunału Konstytucyjnego”¹³ – o czym Wnioskodawca wprost wspomina we Wniosku¹⁴. Oznacza to, że Trybunał sam dopuścił posłużenie się konstrukcją pominięcia prawodawczego w niniejszej sprawie.

Do kwestii dotyczącej odróżnienia „zaniechania” od „pominięcia ustawodawczego” w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego Wnioskodawca odniósł się szerzej w uwagach do Stanowiska Sejmu RP.

Argument Prokuratora Generalnego dotyczący nieuprawdopodobnienia „konstytucyjnej konieczności uwzględnienia przez kwestionowaną regulację pracy strażników straży gminnych”¹⁵ również nie może być utrzymany. Wnioskodawca rozpoczyna argumentację Wniosku od opisu konstrukcji pominięcia prawodawczego¹⁶, a następnie poprzez szczegółowe odtworzenie statusu emerytalnego strażników i funkcjonariuszy gminnych¹⁷, charakteru emerytur pomostowych¹⁸, analizę pracy strażników gminnych jako pracy o szczególnym charakterze¹⁹ oraz porównanie zadań strażników i funkcjonariuszy

¹⁰ Wniosek, s. 6.

¹¹ Zob. listę orzeczeń wymienionych w Piśmie Procesowym Wnioskodawcy - odniesienie się do uwag sformułowanych w stanowisku Sejmu RP z dnia 19 czerwca 2020 r., s. 5-6.

¹² Tamże.

¹³ Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lipca 2016 r. sygn. akt Tw 9/16.

¹⁴ Wniosek, s. 5.

¹⁵ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 9-10.

¹⁶ Wniosek, s. 5 i 6.

¹⁷ Wniosek, s. 6 i 7.

¹⁸ Wniosek, s. 7-10.

¹⁹ Wniosek, s. 10-13.

gminnych do innych służb objętych systemem emerytur pomostowych²⁰, aż do konkretnego odniesienia się do wzorców kontroli²¹ Wnioskodawca przedstawia zatem obraz pominięcia prawodawczego podmiotowego, który ma oparcie w regulacjach konstytucyjnych (wskazane przez Wnioskodawcę wzorce kontroli). Prokurator Generalny, poza jednym kategoriowym stwierdzeniem, nie wszedł w polemikę z Wnioskodawcą trudno więc odnieść się do tego zarzutu inaczej niż wskazując na Wniosek i uznając zarzuty Prokuratora w tym zakresie za całkowicie bezpodstawne.

2. Wzorce kontroli konstytucyjności. Kwestia przedstawienia i uzasadnienia zarzutu naruszenia zasady sprawiedliwości społecznej oraz zasady zaufania obywatela do państwa i prawa (art. 2 Konstytucji RP)

Nie można także uznać zarzutu Prokuratora Generalnego w zakresie właściwego przedstawienia wzorców kontroli i ich uzasadnienia w kontekście zasad sprawiedliwości społecznej oraz zasady zaufania obywatela do państwa i prawa.

Przede wszystkim nie można zgodzić się co do tego, iż zarzuty w zakresie naruszenia art. 2 Konstytucji zostały nieprawidłowo skonstruowane. Wnioskodawca wprost wskazał dwie zasady wynikające bezpośrednio z przepisów konstytucyjnych – zasadę sprawiedliwości społecznej i zasadę zaufania obywatela do państwa i tworzonego przez niego prawa – oraz dokładnie podał na czym polega ich naruszenie – jest to arbitralne, a więc dysfunkcyjne z punktu widzenia zasad państwa prawnego, zróżnicowanie funkcjonariuszy objętych systemem emerytur pomostowych oraz strażników i funkcjonariuszy straży gminnej²². Jedną z tych zasad jest zasada sprawiedliwości społecznej, gdyż, jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny, „solidarność społeczna znajduje się u podstaw funkcji redystrybucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej”²³. Jej zasadniczą treścią i elementem jest takie rozłożenie ciężarów w obliczu kryzysu lub reformy, aby ich ciężar „obarczał wszystkie warstwy społeczne, a nie dotykał w sposób szczególny niektórych tylko warstw czy grup zwłaszcza gdyby mieli to być emeryci i renciści”²⁴. Zasada ta jest bezpośrednio łączona z nierównym i arbitralnym traktowaniem podmiotów podobnych: „Wszelkie zróżnicowanie w prawie jest bowiem dopuszczalne wówczas, o ile jest usprawiedliwione. Sprawiedliwość wymaga więc, aby zróżnicowanie praw podmiotów pozostawało w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji faktycznej”²⁵. Podobne wnioski płyną w odniesieniu do zasady zaufania obywatela do państwa i prawa, która ma za zadanie chronić obywatela przed arbitralnym zachowaniem władzy²⁶. Trybunał Konstytucyjny w przeszłości stwierdzał, iż ochrona praw emerytalno-rentowych ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia budowy zasady zaufania obywateli do państwa²⁷.

Również w zakresie uprawdopodobnienia powyższych naruszeń należy powtórzyć, iż jest ono nieodłącznie związane z tokiem myślenia przedstawionym we Wniosku. Wnioskodawca stopniowo

²⁰ Wniosek, s. 12-14.

²¹ Wniosek, s. 14-19.

²² Wniosek, s. 16.

²³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. akt K 9/12.

²⁴ Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 1992 r., sygn. akt K 14/91.

²⁵ Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 września 1997 r., sygn. akt K 25/96.

²⁶ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 listopada 2008 r., sygn. akt Kp 2/08.

²⁷ Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lutego 1992 r., sygn. akt K 14/91.

opisuje sytuację prawno-faktyczną strażników i funkcjonariuszy straży gminnej w zestawieniu z innymi, podobnymi służbami (przede wszystkim Policją i SOK), które zostały objęte systemem emerytur pomostowych, aby wykazać arbitralność działań ustawodawcy, która jest nie do pogodzenia z podstawowymi zasadami konstytucyjnymi – między innymi z wynikającymi bezpośrednio z art. 2 Konstytucji, tj. zasadą sprawiedliwości społecznej oraz zasadą zaufania obywatela do państwa.

W związku z powyższym, tezy Prokuratora Generalnego nie znajdują oparcia we Wniosku, uznać więc je należy za bezpodstawne.

3. Wzorce kontroli konstytucyjności. Kwestia uzasadnienia zarzutu naruszenia zakazu dyskryminacji (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP)

Prokurator Generalny zarzuca Wnioskodawcy brak należytego uzasadnienia naruszenia art. 32 ust. 2 Konstytucji poprzez przedstawienie go w sposób „który całkowicie pomija przyjęte w utrwalonym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego rozumienie zakazu dyskryminacji (...)”²⁸. Wskazać należy, że podobny zarzut wobec Wnioskodawcy podniósł Sejm RP²⁹. Dlatego też powtórzyć należy argumentację z Pisma Procesowego Wnioskodawcy - odniesienia się do uwag sformułowanych w stanowisku Sejmu RP z dnia 19 czerwca 2020 roku³⁰. Nie ulega wątpliwości, iż dyskryminacja jest kwalifikowaną formą nierównego traktowania, opierającą się na wyborze arbitralnego i zakazanego konstytucyjnie, dyskryminacyjnego (tj. opierającego się o cechę osobniczą lub dotyczącą kategorii podmiotu) kryterium różnicowania sytuacji prawnej adresatów regulacji³¹. Prokurator Generalny w swoim Stanowisku przyznał, iż jedną z cech, która różnicuje strażników i funkcjonariuszy straży gminnych od funkcjonariuszy innych straży są „odmienne zasady zatrudnienia”³². Powołał się przy tym na Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt Tw 9/16, w którym Trybunał argumentował różnice między formacjami następująco: „Straż gminna (miejska) jest bowiem samorządową umundurowaną formacją, utworzoną do ochrony porządku publicznego na terenie gminy (art. 1 ustawy o strażach gminnych). Straż gminna może być utworzona przez radę gminy jako jednostka organizacyjna gminy. Rada gminy może postanowić o umiejscowieniu straży w strukturze urzędu miasta. W takim przypadku szczegółową strukturę organizacyjną straży określa regulamin straży nadawany przez prezydenta miasta”³³. Tym samym Prokurator Generalny jako cechę, która różnicuje Straż Gminną na tle służb, którym ustawodawca przyznał prawo do emerytur pomostowych wskazał *ipso facto* jej lokalny charakter. Argumentacja ta sugeruje pozycję Straży Gminnej jako jednostki mniej istotnej od zorganizowanych na szczeblu krajowym i silnie zcentralizowanych służb

²⁸ Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 12.

²⁹ Stanowisko Sejmu RP, s. 10.

³⁰ Pismo Procesowe Wnioskodawcy - odniesienia się do uwag sformułowanych w stanowisku Sejmu RP z dnia 19 czerwca 2020 roku, s. 7.

³¹ „Zakaz dyskryminacji stanowi podstawową konsekwencję zasady równości, bo oznacza zakaz wprowadzania różnicowań o nieuzasadnionym, więc arbitralnym charakterze. Ma on charakter uniwersalny, zarówno pod względem podmiotowym (...), jak i przedmiotowym. Skoro bowiem art. 32 ust. 2 odnosi ten zakaz do <<życia politycznego, społecznego lub gospodarczego>>, to obejmuje nim wszystkie dziedziny, w których jednostka (inne podmioty wolności i praw) może stykać się bezpośrednio z działaniami władz publicznych” L. Garlicki, M. Zubik, *Uwaga 26 do art. 32*, w: (red.) L. Garlicki, M. Zubik, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Tom II, wyd. II*, Warszawa 2006, s. 125.

³² Stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 18.

³³ Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. Tw 9/16.

takich jak Policja czy Straż Ochrony Kolei. Kryterium to pozostaje jednak bez jakiegokolwiek związku – uzasadnionego w świetle pozostałych wartości konstytucyjnych – z dokonaniem zróżnicowaniem, co uzasadnia zarzut naruszenia art. 32 ust. 2 Konstytucji RP i przesądza o jego arbitralnym i kwalifikowanym, dyskryminującym charakterze. W związku z powyższym uzasadnienie naruszenia art. 32 ust. 2 Konstytucji podniesione przez Wnioskodawcę we Wniosku jest poparte w wyborze arbitralnego kryterium, którym kierował się ustawodawca, co sprawia, iż zarzuty Prokuratora Generalnego nie mają podstaw.

4. Wzorce kontroli konstytucyjności. Kwestia uzasadnienia zarzutu naruszenia zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP)

W Stanowisku Prokuratora Generalnego stwierdza się również braki w uzasadnieniu dla naruszenia art. 32 ust. 1 Konstytucji. Wedle Prokuratora Generalnego Wnioskodawca nie wskazał kryterium różnicującego podmioty oraz nie przeprowadził testu równości, które w świetle orzecznictwa trybunalskiego są niezbędne dla stwierdzenia naruszenia tych wzorców konstytucyjnych.

Zarzuty te są nie do utrzymania w oparciu o analizę treści Wniosku. Jasno i bezpośrednio stwierdza się w nim, iż cechą dystynktywną regulacji dot. emerytur pomostowych jest wykonywanie przez określone grupy zawodowe zadań publicznych, którym towarzyszy ryzyko utraty lub pogorszenia stanu zdrowia oraz związane z tym ograniczenia konstytucyjnych praw podmiotowych osób wykonujących te prace³⁴. Wnioskodawca przywoływał to kryterium w toku argumentacji *explicite* kilkakrotnie, w szczególności w kontekście orzecznictwa Trybunału dot. zasady równości³⁵. Tym samym zupełnie niezrozumiały jest stawiany przez Prokuratora Generalnego zarzut braku wystarczającego odniesienia się do kryteriów wypracowanych przez Trybunał Konstytucyjny.

Kolejny zarzut dot. nieuwzględnienia różnic funkcjonariuszy Policji oraz SOK i funkcjonariuszy i strażników straży gminnej również nie ma właściwych podstaw. W szczegółowej analizie we Wniosku³⁶ opisano dlaczego wszystkie trzy grupy zawodowe zakwalifikować należy jako wykonujące pracę o szczególnym charakterze. Jak wskazano w Piśmie Procesowym Wnioskodawcy – odniesienie się do uwag sformułowanych w stanowisku Sejmu RP z dnia 19 czerwca 2020 roku³⁷, Sąd Najwyższy, zauważa, że definicja pracy o szczególnym charakterze silnie akcentuje kwestię odpowiedzialności pracownika: „*dominującą rolę odgrywa [tu] czynnik interesu publicznego, ochrony innych osób przed niebezpieczeństwem związanym z faktem, że pracownik, który wykonuje te szczególnie odpowiedzialne czynności może nie mieć już należytej sprawności psychofizycznej, ze względu na jej naturalne obniżenie podyktowane wiekiem. W związku z tym istotne jest, aby taki pracownik nie podejmował czynności wymagających wyższej sprawności psychofizycznej. W interesie publicznym leży więc odsunięcie takiego pracownika od wykonywania czynności obciążonych szczególnym ryzykiem, a w interesie pracownika umożliwienie mu nabycia «przejściowych» świadczeń, przed uzyskaniem pełnych praw emerytalnych*”³⁸. Podobnie Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż o warunku zakwalifikowania pracy jako

³⁴ Wniosek, s.6.

³⁵ Zob. Wniosek, s. 17-18.

³⁶ Wniosek, s. 10-14.

³⁷ Pismo Procesowe Wnioskodawcy - odniesienie się do uwag sformułowanych w stanowisku Sejmu RP z dnia 19 czerwca 2020 r., s. 9.

³⁸ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2012 r. (I UK 276/11).

pracy o szczególnym charakterze, decydują dwie przesłanki: „(i) zmniejszenie się zdolności pracy w stopniu uniemożliwiającym jej wykonywanie przed osiągnięciem wieku emerytalnego; oraz (ii) zmniejszenie się możliwości należytego jej wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu przed osiągnięciem wieku emerytalnego”³⁹. Tym samym, biorąc pod uwagę powyższe, jak i argumentację zawartą we Wniosku oraz innych pismach Wnioskodawcy, uznać należy zarzuty Prokuratora Generalnego o nieuwzględnieniu różnic dot. wyjątkowych kompetencji Policji (głównie uprawnienia kryminalne) oraz SOK (ochrona zdrowia, życia i zdrowia ludzi na obszarze kolejowym, w pociągach i innych pojazdach kolejowych) za dotyczące nierелеwantnych w niniejszej sprawie oboczności, skoro zarówno cecha dystynktywna, jak i różnica między statusem emerytalnym porównywanych klas podmiotów, została wprost wskazana przez Wnioskodawcę i umocowana w ich statusie emerytalnym. Niezależnie od powyższego nadmienić warto, że uprawnienia strażników straży gminnej oraz Policji ulegają nieustannemu zbliżeniu – Wojewoda Mazowiecki, działając na podstawie ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19, i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 z 2020 r.), wydał polecenie, zgodnie z którym wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast zostali zobowiązani do oddania straży gminnych do pełnej dyspozycji komendantów właściwych terytorialnie jednostek Policji, organizacji wspólnych patroli z Policją zgodnie ze wskazaniami komendantów właściwych terytorialnie jednostek Policji⁴⁰. Analogiczne polecenia wydali wszyscy wojewodowie. Ponadto, 22 czerwca 2020 r. opublikowano projekt Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego⁴¹. Zgodnie z uzasadnieniem Projektu „celem powołania straży gminnych (miejskich) jest zapewnienie przez tę formację ochrony porządku publicznego na terenie gminy. W związku z powyższym straż gminne (miejskie) powinny dysponować narzędziami umożliwiającymi podejmowanie skutecznych i natychmiastowych w skutkach działań w przypadku ujawnienia naruszeń tego porządku”⁴². Projekt zbliża uprawnienia straży gminnych do jednostek Policji poprzez możliwość nakładania przez strażników gminnych grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia związane z magazynowaniem odpadów co skutkowało będzie zaistnieniem natychmiastowej po ujawnieniu wykroczenia i ustalenia jego sprawcy reakcji prawnokarnej. Tym samym zarzuty Prokuratora Generalnego odrzucić należy nie tylko jako nie mające oparcia we Wniosku, lecz także jako niezgodne z ostatnimi działaniami władzy wykonawczej.

5. Wzorce kontroli konstytucyjności. Kwestia określenia i uzasadnienia zarzutu naruszenia prawa do należytego zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji RP)

W Stanowisku Prokuratora Generalnego zarzucono również Wnioskodawcy sformułowanie zarzutu naruszenia art. 67 ust. 1 Konstytucji w taki sposób, który uniemożliwia jego merytoryczne rozpoznanie – w związku z niedostatecznym określaniem zarzutu i jego uprawdopodobnieniem.

³⁹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie o sygn. akt K 17/09.

⁴⁰ Polecenie Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 marca 2020 r. (WBZK – IV.68.1.7.2020).

⁴¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12335052> dostęp 25.06.2020 r.

⁴² <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12335052> dostęp 25.06.2020 r.

Na powyższe argumenty odpowiedzieć należy wskazując, iż Wnioskodawca bezpośrednio powiązał omawiany zarzut z innymi wzorcami kontroli i bezpośrednio wskazał w ramach Wniosku sposób jego naruszenia⁴³ poprzez słabszą niż w świetle uregulowań systemu emerytury pomostowej rozpatrywaną w świetle zasad równości, niedyskryminacji, sprawiedliwości społecznej oraz zaufania obywatela do państwa i prawa ochrony emerytalnej funkcjonariuszy i strażników straży gminnej. Argumentacja co do tego naruszenia została wielokrotnie przywoływana w niniejszym piśmie oraz stanowi ośnowę Wniosku. Tym samym zarzut Prokuratora Generalnego w tym zakresie jest całkowicie bezzasadny.

W związku z powyższym Wnioskodawca podtrzymuje zarzuty postawione we Wniosku.

dr Tomasz Zalasinski

Radca prawny

⁴³ Wniosek, s. 18-19.